

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-328

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Harjula, Ilkka			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tulliliiton muodostamisen tai laajentamisen hyvinvointivaikutukset			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-04-19	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan miten uuden tulliliiton muodostaminen tai olemassa olevan tulliliiton laajentaminen vaikuttaa hyvinvointiin sekä tulliliiton jäsenmaissa että tulliliiton ulkopuolelle jäävissä maissa. Hyvinvointierojen havainnollistaminen suoritetaan edustavan kuluttajan hyötyfunktion avulla. Hyvinvointierojen selvittäminen tapahtuu simuloimalla tulliliiton mahdollisten ulkotullipolitiikkojen sekä tulliliiton ja ulkopuolisten maiden välisen vaihtosuhteen vaikutuksia, joilla on suora yhteys edustavan kuluttajan kokemaan hyötyyn. Uuden hyötytason selvittyä, sitä verrataan ennen tulliliiton muodostamasta vallineeseen edustavan kuluttajan kokemaan hyötyyn.</p> <p>Tutkielmassa käytettävä malli on esitetty Håkan Nordströmin artikkelissa Customs Unions, Regional Trading Blocks and Welfare, joka puolestaan on kehitelty edelleen Paul Krugmanin vuonna 1991 ja 1993 esittämistä malleista. Mallin esittely aloitetaan johtamalla perusmalli, jonka tarkoituksena on perusoletusten esittelyn ohella edustavan kuluttajan hyötyfunktion määrittäminen. Erilaisten oletusten avulla luodaan mallimaailma, jossa kaikki, täysin symmetrisiksi oletetut maat käyvät ristikkäiskauppaa keskenään hieman erilaistetuilla hyödykkeillä monopolistisen kilpailun vallitessa. Mallimaailma on huomattavan yksinkertaistettu erittäin rajoittavilla oletuksilla, jotta turvataan yksiselitteisten tulosten saanti. Soveltamalla yrityksen ja kuluttajan teorioita johdetaan mallimaailman edustavalle kuluttajalle hyötyfunktio, jota käytetään hyvinvointierojen mittaamiseen simuloimalla. Kuluttajilla oletetaan olevan identtiset preferenssit, joita kuvataan CES-hyötyfunktioilla. Monopolistisen kilpailun ja muiden oletusten johdosta yritykset ovat tilanteessa, joka johtaa Bertrand-kilpailuun ja Nash-tasapainoon. Perusmallin esittelyn jälkeen mallia laajennetaan siten, että mahdollistetaan tulliliiton muodostaminen. Tällöin tulliliiton muodostavat maat poistavat tullit keskinäiseltä kaupaltaan ja asettavan yhteisen ulkotullin suhteessa tulliliiton ulkopuolelle jääviin maihin. Ulkotullin hyvinvointivaikutusten tarkastelua varten oletetaan tulliliiton käyttävän yhtä kolmesta mahdollisesta tullipolitiikasta, jotka ovat seuraavat: (1) tulliliiton oletetaan asettavan optimiulkotullin, joka maksimoi tulliliiton jäsenmaiden kuluttajien hyvinvoinnin, (2) tulliliiton oletetaan noudattavan GATTin artikla 24:n mukaista ulkotullitasoa, joka on keskiarvo tulliliiton maiden tulleista, jotka olivat voimassa ennen tulliliiton muodostamista, (3) tulliliiton oletetaan noudattavan hyväntahtoista politiikkaa, johon sisältyy ajatus, ettei kaupan rakenne ja siten vaihtosuhte tulliliittoon liittyvien ja ulkopuolelle jäävien maiden välillä muutu.</p> <p>Simuloinnissa lasketaan edustavalle kuluttajalle hyötyfunktio edellä mainittujen kolmen tullipolitiikan tapauksissa huomioimalla myös vaihtosuhteen muutokset. Tässä yhteydessä tullaan myös selvittämään miten tulliliiton suhteellisen koon kasvaessa vaihtosuhte muuttuu tulliliitolle edullisemmaksi. Samoin osoitetaan, että tulliliiton laajentuessa myös tullitaso kasvaa tulliliiton noudattaessa kahta ensimmäistä edellä mainittua tullipolitiikkaa. Tutkielman ensisijaisena tarkoituksena on osoittaa, että yleisesti ottaen tulliliiton sisäisen hyvinvoinnin kasvu tapahtuu suurimmalta osaltaan ulkopuolisten maiden kustannuksella. Edelleen osoitetaan, että tulliliiton saavuttaessa niin sanotun kriittisen pisteen, sillä ei ole enää kannustinta ottaa uusia jäseniä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tulliliitot - vaikutukset - hyvinvointi edustava kuluttaja - hyötyfunktio ulkotulli vaihtosuhte			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			